

УДК 338.43:[330.341.1+330.332](477)
JEL: Q14, Q16, O31

Валерій Ільчук, Тетяна Шпомер

*Чернігівський національний технологічний університет
Україна*

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АПК: СУЧАСНИЙ СТАН І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

Проведено аналіз сучасного стану інноваційно-інвестиційної діяльності АПК України. Виявлено проблемні аспекти, що стримують розвиток вітчизняних сільськогосподарських підприємств. Запропоновано шляхи розв'язання проблем в інноваційно-інвестиційній сфері аграрного виробництва.

Ключові слова: *інноваційно-інвестиційна діяльність АПК, наукові організації, наукові та науково-технічні роботи, капітальні інвестиції, прямі іноземні інвестиції, державне фінансування.*

Валерий Ильчук, Татьяна Шпомер

*Черниговский национальный технологический университет
Украина*

ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ АПК: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ

Проведен анализ современного состояния инновационно-инвестиционной деятельности АПК Украины. Выявлены проблемные аспекты, сдерживающие развитие отечественных сельскохозяйственных предприятий. Предложены пути решения проблем в инновационно-инвестиционной сфере аграрного производства.

Ключевые слова: *инновационно-инвестиционная деятельность АПК, научные организации, научные и научно-технические работы, капитальные инвестиции, прямые иностранные инвестиции, государственное финансирование.*

Valerii Ilchuk, Tetiana Shpomer

*Chernihiv National University of Technology
Ukraine*

INNOVATION AND INVESTMENT ACTIVITY OF AIC: CURRENT STATE AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT

The purpose of the article is an assessment of the current state and identify problematic aspects of innovation and investment activity of agricultural enterprises of Ukraine and defining

prospects for their further development. It is revealed that the imperfection of innovation infrastructure in the agricultural sector, low commercialization of agricultural science, undeveloped processes of transfer agricultural technology and etc. significantly constrain innovative developments in the agricultural sector of the economy. It is determined that the output of the agricultural sector of Ukraine from the crisis is possible in terms of finding and attracting non-traditional sources of investment innovation, the introduction of a special regime of investment activity in agriculture, introduction of comprehensive state support of agricultural enterprises, creating favorable conditions for agribusiness development.

Key words: *innovation and investment activity AIC scientific organizations, scientific and technical works, public financing, capital investments, foreign direct investments.*

Постановка проблеми. В умовах глибокої фінансово-економічної кризи здійснення процесів модернізації та інноваційного оновлення основних засобів аграрних підприємств, підвищення ефективності функціонування аграрного сектора України залежить від активізації інноваційно-інвестиційної діяльності. На жаль, несприятлива економічна ситуація в країні та низькі інвестиційні можливості агропідприємств істотно стримують розвиток інноваційно-інвестиційних процесів, змушуючи акцентувати увагу на використанні екстенсивних і традиційних технологій.

Нині аграрний сектор економіки не в змозі реально використати світові досягнення сучасної науки й техніки через відсутність як державної підтримки, так і належного рівня менеджменту, здатного запровадити схеми та механізми залучення нетрадиційних джерел фінансування інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств.

Для визначення напрямів розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств аграрного сектора економіки необхідно провести ретельний аналіз сучасного стану інноваційно-інвестиційної діяльності в галузі, що у свою чергу дозволить зробити оцінку та сформулювати зважену інноваційно-інвестиційну політику, реалізація якої сприятиме технологічному переоснащенню та впровадженню прогресивних технологій у сфері агропромислового виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти інноваційної та інвестиційної діяльності АПК розглянуто в численних працях науковців-економістів: О. В. Шубравської, О. Д. Гудзинського, П. М. Музики, П. Т. Саблука, П. І. Гайдуцького, М. В. Зубця, Z. Z. Suleymenov, M. K. Asanaliyev, T. A. Taipov, S. A. Meldebekov, P. G. Pardey, J. M. Alston, V. W. Ruttan та ін. [1–8], які зробили вагомий внесок у розвиток теорії та практики інвестиційного забезпечення інноваційних процесів в аграрному секторі економіки. Виділяючи не вирішену раніше частину загальної проблеми, зазначимо, що процес активізації інноваційно-інвестиційних процесів в АПК потребує дальшого розкриття питань, пов'язаних із сучасним станом інноваційно-інвестиційної діяльності, виявленням основних проблем, які гальмують розвиток вітчизняних агротоваровиробників, й окресленням перспективних напрямів дальшого їхнього функціонування та розвитку.

Метою статті є оцінка стану та виявлення проблемних аспектів інноваційно-інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств України й окреслення перспектив їхнього дальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Інноваційно-інвестиційна діяльність в АПК пов'язана із вкладенням наявних фінансових ресурсів, пошуком додаткових і нетрадиційних джерел інвестування процесів створення та/або впровадження результатів інтелектуальної праці, матеріалізованих у вигляді нових сортів рослин, порід тварин, добрив, засобів захисту рослин, ресурсозберігальних технологій виробництва та зберігання сільськогосподарської продукції, інтегрованих структур, форм організації та управління, мотивації праці тощо.

Нині, як показують численні наукові дослідження, спостерігається зниження інноваційної активності аграрної науки. Наявний інноваційний потенціал використовують не в повній мірі. Велика кількість науково-технічних розробок не трансформується в інноваційний продукт. Основними генераторами інновацій в АПК виступають зазвичай великі наукові установи, які, як правило, відокремлені від сільськогосподарських товаровиробників (на всіх рівнях). Відсутність чіткого й науково обґрунтованого організаційно-економічного механізму передачі досягнень науки сільськогосподарським товаровиробникам зумовлює істотне відставання галузі з освоєння інновацій у виробництві.

Недосконалість інноваційної інфраструктури у сфері АПК, низька комерціалізація аграрної науки, нерозвиненість процесів трансферу аграрних технологій і т. ін. істотно стримують інноваційні зрушення в аграрній сфері економіки. Крім того, за даними офіційної статистики, протягом досліджуваного періоду спостерігається стрімке зменшення кількості наукових організацій – на 24,9 % у 2015 р. у порівнянні з 2010 р. (табл. 1).

Таблиця 1

Організації, які виконують наукові та науково-технічні роботи, од.

Сфера діяльності наукових організацій	Роки					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Усього	1303	1255	1208	1143	999	978
природничі науки	446	440	423	389	354	375
з них: сільськогосподарські	168	161	151	135	127	132
технічні науки	576	540	509	483	403	372
гуманітарні науки	47	45	48	48	47	49
суспільні науки	150	151	149	141	121	113
наукові організації, що мають багатогалузевий профіль	84	79	79	82	74	69

Джерело: побудовано за даними [9–11, с. 11].

При цьому в розподілі за галузями наук найбільше скорочення наукових організацій простежується в технічному (на 35,4 %), суспільному (на 24,7 %) та природничому (на 15,9 %) напрямках. У структурі природничих наук найбільшу питому вагу займають сільськогосподарські (у середньому 36 %). Кількість організацій, що здійснюють наукові та науково-технічні роботи у сфері

сільського господарства, зменшилася на 21,4 %.

Зменшення кількості наукових організацій негативно вплинуло на створення та впровадження інноваційних розробок у провідних галузях економіки країни, в т. ч. і в аграрному секторі.

Загальна кількість виконаних наукових і науково-технічних робіт в економіці України протягом 2010–2015 рр. скоротилася на 21 %. Найбільше зменшення спостерігається зі створення нових технологій – на 45,6 %, зі створення нових видів матеріалів – на 35,7 %, зі створення нових видів виробів – на 33,9 % у 2015 р. порівняно з 2010 р. Водночас простежується й позитивна динаміка стосовно створення нових сортів рослин, порід тварин. Кількість виконаних наукових і науково-технічних робіт із цього напрямку зросла більш ніж утричі [11].

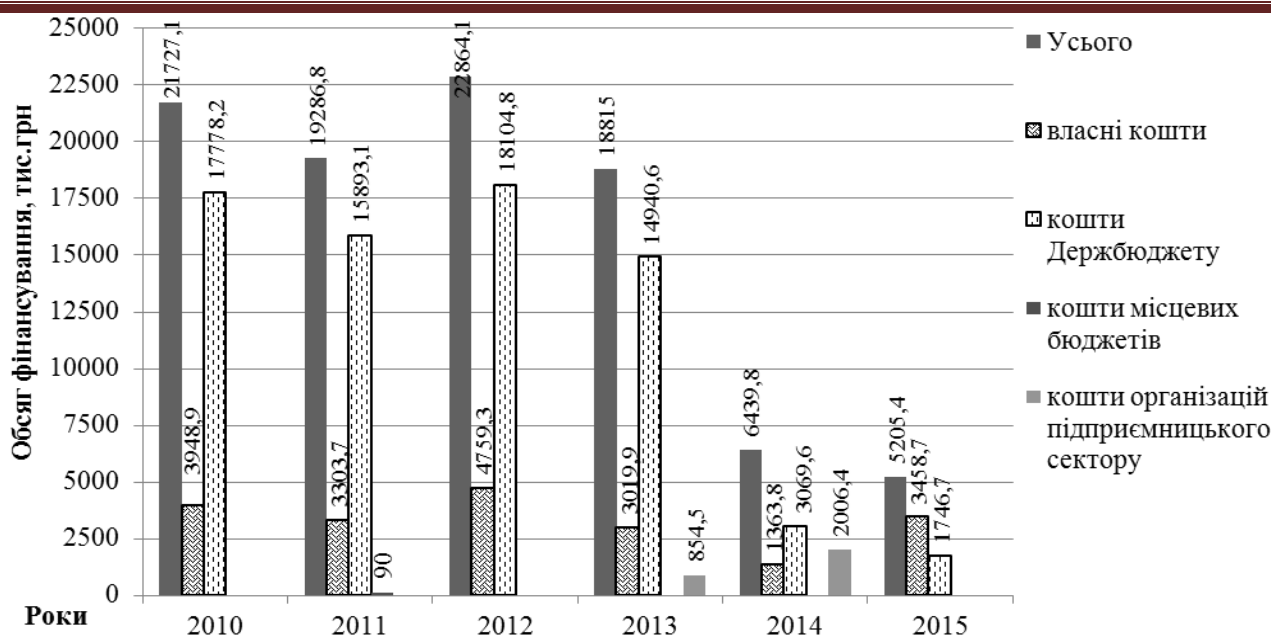
Обсяг наукових і науково-технічних робіт, виконаних власними силами організацій у сфері сільського, лісового та рибного господарств, у 2015 р. становив 5251,3 тис. грн, що дорівнює лише 0,04 % від загального обсягу в економіці країни. Найбільша частка (66,9 %) виконаних робіт – це фундаментальні дослідження (3513,7 тис. грн), 26,4 % становлять прикладні дослідження (1388,7 тис. грн), 6,6 % – науково-технічні розробки (348,9 тис. грн) [12].

Протягом досліджуваного періоду (2010–2015 рр.) простежується катастрофічне зниження обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у сфері сільського, лісового та рибного господарств на 72,8 %, зокрема, за проведенням науково-технічних розробок – на 90,9 %, прикладних досліджень – на 85,1 %, фундаментальних досліджень – на 25,1 %. До того ж, у 2015 р. наукові організації в досліджуваній сфері взагалі не надавали науково-технічних послуг [12].

У структурі фінансування витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у 2015 р. найбільшу питому вагу займають власні кошти підприємств – 66,4 %, тоді як протягом усіх попередніх років досліджуваного періоду в структурі фінансування переважали кошти Держбюджету. Динаміку обсягу фінансування витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у сільському, лісовому та рибному господарствах за джерелами представлено на рис. 1.

Так, за досліджуваний період спостерігається значне скорочення у фінансуванні наукового потенціалу, а саме: на 76 % у 2015 р. порівняно з 2010 р., у т. ч. за рахунок коштів державного бюджету фінансування скоротилося на 90,2 %, власних коштів підприємств – на 12,4 %.

Зважаючи на негативну динаміку фінансування наукового потенціалу в сільському, лісовому та рибному господарствах, неминучим та очевидним стає зменшення результатів науково-технічної діяльності, що у свою чергу несприятливо впливає на соціально-економічний розвиток не лише аграрної сфери, а й економіки країни в цілому.

Рис. 1. Динаміка обсягу фінансування наукових і науково-технічних робіт за джерелами

Джерело: побудовано за даними [12].

Аналіз результатів інноваційної діяльності в економіці України показав, що впровадженню інновацій на вітчизняних підприємствах перешкоджають, насамперед, відсутність власних коштів підприємств, неприйнятні умови одержання кредитів, відсутність прямих інвестицій, труднощі в одержанні державної допомоги або субсидій для інноваційного оновлення аграрного виробництва.

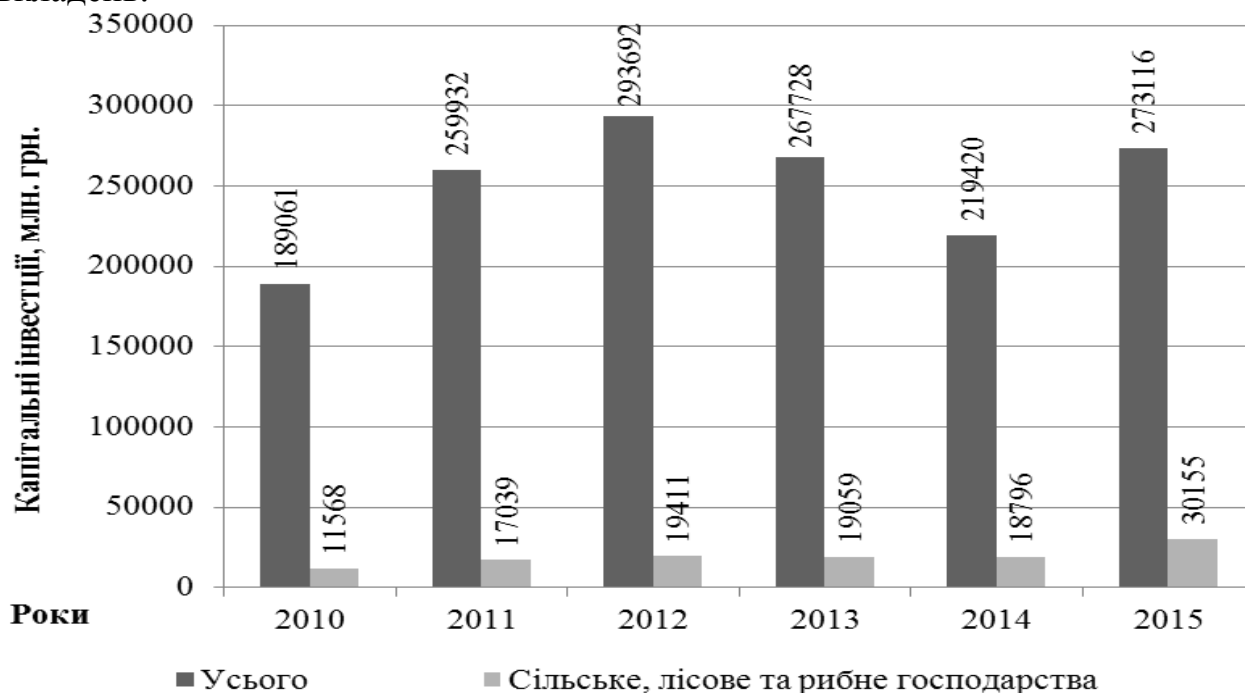
Важливою складовою частиною інноваційно-інвестиційного розвитку аграрних підприємств є нарощування потужності матеріально-технічної бази науково-дослідних установ аграрної сфери. Зважаючи на значний ступінь зносу основних засобів, аграрні підприємства змушені здійснювати значні витрати на їхнє утримання та ремонт, що негативно впливає на рівень прибутку й гальмує можливість фінансування інноваційно-інвестиційних проектів.

Основним джерелом відновлення наявних і придбання нових основних засобів є капітальні інвестиції, динаміку яких представлено на рис. 2.

Аналіз динаміки капітальних інвестицій у сільське господарство України показує їхнє зростання протягом 2010–2012 рр. і скорочення у 2013–2014 рр. Водночас протягом усього періоду спостерігається зростання питомої ваги капітальних інвестицій досліджуваної галузі в загальній їхній сумі по економіці в цілому. Уже у 2015 р. простежується позитивна тенденція до зростання капітальних вкладень на 60,4 %, а в структурі на 2,4 в. п. у порівнянні з попереднім роком.

Найбільша частка капітальних інвестицій у сільському, лісовому та рибному господарствах спрямовувалась у матеріальні активи, зокрема у машини та обладнання, будівництво та перебудову будівель. Основним джерелом фінансування капітальних інвестицій досліджуваної галузі

виступають власні кошти підприємств та організацій, а за рахунок коштів державного бюджету у 2015 р. було профінансовано лише 0,04 % капітальних вкладень.

Рис. 2. Динаміка капітальних інвестицій, млн грн

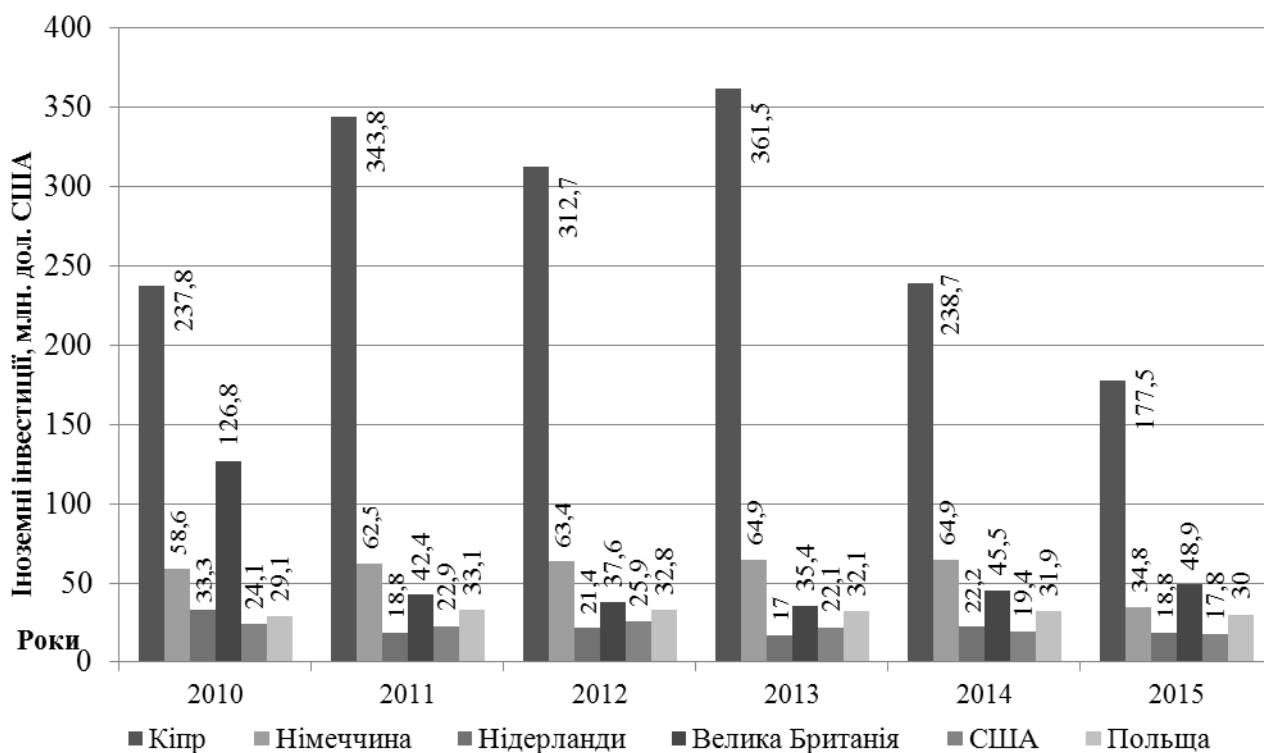
Джерело: побудовано за даними [13].

Сезонність сільськогосподарського виробництва спонукає підприємства АПК, крім власних коштів, використовувати в незначному обсязі позичковий і залучений капітал, у т. ч. банківські кредити. Нині частка кредитного портфеля за кредитами, що надані сільськогосподарським підприємствам комерційними банками, становить лише 7 % [14].

В умовах подолання технологічного відставання аграрного сектора економіки України важливим фактором активізації його розвитку є прямі іноземні інвестиції. Частка прямих іноземних інвестицій, спрямованих у сільське господарство України, протягом останніх років коливається в межах 1,2–1,6 %. За досліджуваний період простежується падіння обсягу іноземних інвестицій на 30,4 % у 2015 р. порівняно з 2010 р. Переважна більшість інвестицій надійшла із Кіпру, Німеччини, Великої Британії, Польщі, Нідерландів, США (рис. 3).

Розвиток інноваційно-інвестиційних процесів АПК стикається з такими проблемами:

- низький рівень забезпечення сільськогосподарською технікою;
- недостатній сучасний рівень агротехнологій, що не забезпечує одержання екологічно безпечних та економічно ефективних результатів сільськогосподарської діяльності;
- значний рівень розораності й деградації сільськогосподарських земель;
- відсутність державної підтримки системи селекції у тваринництві та птахівництві, а також залежність від імпорту племінних (генетичних) ресурсів;

Рис. 3. Прямі іноземні інвестиції з окремих країн світу в сільське господарство України

Джерело: побудовано за даними [15, 16].

- недостатність наукового забезпечення діяльності окремих галузей АПК;
- висока енерговитратність і залежність сільськогосподарського виробництва від імпортних паливно-енергетичних ресурсів;
- відсутність спеціалізованої фінансово-кредитної інфраструктури, орієнтованої на обслуговування сільськогосподарського виробництва;
- несприятливі інвестиційні умови для розвитку аграрної сфери;
- недостатній рівень упровадження досягнень науково-технічного прогресу, поширення прогресивних технологій [17].

Нині фундаментом для забезпечення економічної та продовольчої безпеки держави виступає стрімкий розвиток сільського господарства на основі активізації створення й упровадження інновацій у галузь. Однак, досвід технологічного переоснащення вітчизняних сільськогосподарських підприємств свідчить про постійне зростання потреби в інноваційно-інвестиційних ресурсах. Необхідність залучення нових джерел інвестування, покращення умов кредитування та фінансової підтримки інноваційно-активних підприємств з боку держави зростає з кожним роком. Аграрна сфера може сподіватися на значні обсяги іноземних інвестицій у разі виваженої інвестиційної політики держави та створення сприятливих умов для інвестування. Нині державна інноваційно-інвестиційна політика має бути зорієнтована на підтримку агропромислового виробництва. Зокрема, розв'язання проблем в інноваційно-інвестиційній сфері аграрного виробництва доцільно здійснювати шляхом:

- запобігання деградаційним процесам на землях сільськогосподарського призначення за допомогою проведення консервації малопродуктивних і техногенно-забруднених земель, запровадження енергоощадних технологій, контурно-меліоративної системи землеробства з урахуванням природно-сільськогосподарського районування територій та агроландшафтів;

- упровадження у виробництво нових високопродуктивних сортів та гібридів сільськогосподарських культур;

- упровадження сучасних систем живлення сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень та забезпечення внесення мінеральних й органічних добрив на рівні, що забезпечує бездефіцитний баланс поживних речовин у ґрунті;

- формування власного експортного потенціалу племінних (генетичних) ресурсів і зменшення залежності від імпорту;

- залучення капітальних інвестицій шляхом запровадження державних програм здешевлення інвестицій для аграрного бізнесу з різних джерел фінансування;

- поліпшення інвестиційного клімату, сприяння залученню інвестицій міжнародних фінансових установ і країн – стратегічних партнерів України для реалізації проектів в агропромисловому комплексі тощо [17].

Висновки. Аналіз стану та динаміки розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності в АПК України показав тенденцію до її згортання, що свідчить про непривабливість інвестиційного клімату в аграрній сфері, нерозвиненість інфраструктури аграрного ринку, відсутність інституційної підтримки та недосконалість інноваційно-інвестиційної політики держави.

Вихід аграрної сфери України з кризового стану можливий за умов пошуку та залучення нетрадиційних джерел інвестування інновацій, упровадження спеціального режиму інвестиційної діяльності в галузі сільського господарства, запровадження всебічної державної підтримки аграрних підприємств, створення сприятливих умов для розвитку аграрного бізнесу.

Список використаних джерел

1. Шубравська О. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки України : теоретико-методологічний аспект / О. Шубравська // Економіка України. – 2012. – № 1. – С. 27–35.

2. Гудзинський О. Д. Формування системи інвестиційного забезпечення стратегічного розвитку сільськогосподарських підприємств / О. Д. Гудзинський // Зб. наук. пр. Таврійського державного агротехнічного університету. – 2013. – № 4. – С. 5–8.

3. Музика П. М. Вплив розвитку інноваційної діяльності в АПК на забезпечення продовольчої безпеки в Україні / П. М. Музика, В. І. Душка // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С. З. Гжицького. – 2011. – № 1. – С. 106–112.

4. Інноваційна діяльність в аграрній сфері : інституціональний аспект : монографія / П. Т. Саблук, О. Г. Шпикуляк, Л. І. Курило та ін. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2010. – 706 с.

5. Гайдуцький П. І. Структурні перекося і ризику кризи в АПК / П. І. Гайдуцький // Економіка АПК. – 2014. – № 7. – С. 38–46.
6. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) / М. В. Присяжнюк, М. В. Зубець, П. Т. Саблук та ін. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2011. – 1008 с.
7. Suleymenov Z. Z. Innovations as a tool of economic development and risk management in AIC of Kazakhstan / Z. Z. Suleymenov, M. K. Asanaliev, T. A. Таіров, S. A. Meldebekov // Middle-East Journal of Scientific Research. – 2014. – No. 20(10). – pp. 1218–1221.
8. Pardey P. G. The economics of innovation and technical change in agriculture / P. G. Pardey, J. M. Alston, V. W. Ruttan // Handbook of the Economics of Innovation. – 2010. – Vol. 2. – pp. 939–984. DOI: 10.1016/S0169-7218(10)02006-X.
9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : стат. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 287 с.
10. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : стат. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – 314 с.
11. Наукова та інноваційна діяльність України : стат. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2016. – 257 с.
12. Статистична інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності організацій сільського, лісового та рибного господарства за 2010–2015 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
13. Сільське господарство України : стат. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2016. – 360 с.
14. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім Національного банку України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#1.
15. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України : стат. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2015. – 44 с.
16. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України у 2015 році : стат. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2016. – 155 с.
17. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/node/16822>.

References

1. Shubravska, O. (2012), Innovative development of the agricultural sector of Ukraine: Theoretical and methodological aspects. *Ekonomika Ukrainy*, no. 1, pp. 27–35.
2. Hudzynskiy, O. D. (2013), Formation of system investment support strategic development of agricultural enterprises. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnichnoho universytetu*, no. 4, pp. 5–8.
3. Muzyka, P. M. and Dushka, V. I. (2011), Influence development of innovative activity in AIC on providing of food safety in Ukraine. *Naukovyi visnyk*

LNUVMBT imeni S. Z. Hzhyskoho, no. 1, pp. 106–112.

4. Sabluk, P. T., Shpykuliak, O. H. and Kurylo, L. I. and other (2010), *Innovatsiina diialnist v ahrarnii sferi: instyutsionalnyi aspekt* [Innovative activity in the agricultural sector: institutional aspect], NSC «IAE», Kyiv, Ukraine.

5. Haidutskyi, P. I. (2014), Structural distortions and risks of the crisis in AIC. *Ekonomika APK*, no. 7, pp. 38–46.

6. Prysiazhniuk, M. V., Zubets, M. V. and Sabluk, P. T. and other (2011), *Ahrarnyi sektor ekonomiky Ukrainy (stan i perspektyvy rozvytku)* [The agricultural sector of Ukraine (state and development prospects)], NSC «IAE», Kyiv, Ukraine.

7. Suleymenov, Z. Z., Asanaliev, M. K., Taipov, T. A. and Meldebekov, S. A. (2014), Innovations as a tool of economic development and risk management in AIC of Kazakhstan. *Middle-East Journal of Scientific Research*, no. 20(10), pp. 1218–1221.

8. Pardey, P. G., Alston, J. M. and Ruttan, V. W. (2010), The economics of innovation and technical change in agriculture. *Handbook of the Economics of Innovation*, vol. 2, pp. 939–984. DOI: 10.1016/S0169-7218(10)02006-X.

9. State Statistics Service of Ukraine (2013), *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini. Statystychnyj zbirnyk* [The scientific and Innovation Activity in Ukraine. Statistical yearbook], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

10. State Statistics Service of Ukraine (2014), *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini. Statystychnyj zbirnyk* [The scientific and Innovation Activity in Ukraine 2013. Statistical yearbook], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

11. State Statistics Service of Ukraine (2016), *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini. Statystychnyj zbirnyk* [The scientific and Innovation Activity in Ukraine 2015. Statistical yearbook], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

12. Statistical information on scientific and technical activities of agriculture, forestry and fisheries for 2010–2015, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

13. State Statistics Service of Ukraine (2016), *Sil'ske hospodarstvo Ukrainy 2015. Statystychnyj zbirnyk* [Agricultural Ukraine 2015. Statistical yearbook], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

14. Loans provided to depository corporations (excluding National Bank of Ukraine), available at: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#1.

15. State Statistics Service of Ukraine (2015), *Investytsii zovnishnoekonomichnoi diialnosti Ukrainy 2014. Statystychnyj zbirnyk* [Investments of foreign economic activity Ukraine 2014. Statistical yearbook], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

16. State Statistics Service of Ukraine (2016), *Investytsii zovnishnoekonomichnoi diialnosti Ukrainy 2015. Statystychnyj zbirnyk* [Investments of foreign economic activity Ukraine 2015. Statistical yearbook], State Statistics Service of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

17. The concept of the State Target Program of development the agricultural sector for the period 2020, available at: <http://minagro.gov.ua/node/16822>.

How to cite this article? Як цитувати цю статтю?

Стиль – ДСТУ:

Ільчук В. Інноваційно-інвестиційна діяльність АПК: сучасний стан і проблеми розвитку [Електронний ресурс] / В. Ільчук, Т. Шпомер // *Agricultural and Resource Economics : International Scientific E-Journal*. – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – pp. 108–118. – Mode of access : www.are-journal.com.

Style – Harvard:

Ilchuk, V. and Shpomer, T. (2017), Innovation and investment activity of AIC: current state and problems of development. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, [Online], vol. 3, no. 1, pp. 108–118, available at: www.are-journal.com.